

### [Leth Mouritzen.]

Debat fra de store Kommuner om effektivt Indgreb i den bestaaende Boligmasse for at klare de overvældende Vanskeligheder med en flot Bemærkning om, at det er let nok at give Sorteper videre. Kendsgemningerne taler i Dag deres alvorlige Sprog om Hjemmenes Forfald paa Grund af Bolignøden, og Regeringen har Pligt til at give Kommunerne Mulighed for Afværgelse af Katastrofen. Ministeren bør heller ikke gentage, at han betakker sig for en Bemyndigelse til at gribe ind over for Kommuner, som unddrager sig deres Ansvar over for de boligsøgende. I Sagen om Sygeplejerskernes Lønforhold viste Ministeren dog en særlig Lyst til at gribe ind over for Kommunernes Selvbestemmelssesret.

Jeg foreslaar, at man lader den Slags Udflugter fare og erkender, at vi i Dag netop staar i det Kaos, alle advarede imod, Betænkningerne, som var udarbejdet, Organisationerne, Partiernes og Pressen. Jeg vil nævne et Par Udtalelser fra denne Finanslovdebate for at understrege Partiernes Syn paa Boligsituationen, idet jeg samtidig ønsker at fremhæve, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller ene af alle Ordførerne undlod at omtale Boligforholdene i Landet. Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Hans Hedtoft) talte om Regeringens Syndeliste og Handelsministerens Fejlgreb i Forbindelse med Byggemisøren, vort Partis Ordfører (Aksel Larsen) fandt, at Mangelen paa Boliger er noget af det allermest alvorlige, vi er ude for. Det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard understregede, at Bolignøden i store Dele af Landet er ved at udvikle sig hen imod en Katastrofe. Det ærede Medlem Hr. Sneum udtalte, at i Aarhus er Bolignøden paa Vej til at blive en Katastrofe. Det ærede Medlem Hr. Holger Larsen (Odense A.) sagde, at adskillige af de boligsøgende Familier, som han havde haft Lejlighed til at besøge, bor i Dag under nærmest umenneskelige Forhold, der ikke giver Mulighed for noget Familieliv. Naar saa hertil føjes, at Københavns Husvildeborgmester, Hr. Munk, i en Udtalelse til „Politiken“ den 20. Oktober anviser som den eneste Løsning, der nu er tilbage, at tage Tyskerbarakkerne i Brug til de boligsøgende, efterhaanden som Flygtningene forlader dem, saa tør Situationens Alvor vel være tilstrækkeligt understreget. Det var sikkert ikke de Perspektiver, der foresvævede Danmarks Ungdom, da den kæmpede for Landets Frihed, at deres nye Hjem i det befriede Danmark skulde grundlægges i Tyskerlejrerne!

Over for de Kommuner, der har store Lejligheder i deres Ejendomme, ønsker jeg en Gang til at fremhæve, at noget kan man endnu foretage sig, indtil det almindelige Synspunkt om en Boligrationering trænger igennem — sidst har nu Odense Byraad ogsaa tilsluttet sig det —, idet Huslejelovens § 56, Stk. 9, hjemler Ejeren Ret til at opsigte Lejerne, naar, som der staar,

„vægtige Grunde i øvrigt gør det særlig magtpaaliggende for Udlejerne at blive løst fra Lejemaalet, navnlig hvor en offentlig Interesse eller betydelige erhvervsmæssige Hensyn taler for at imødekomme Ejerenes Ønske.“

Derefter kunde Kommunen udleje Lejligheden til to eller flere Familier, enten efter en Ombygning eller uden Ombygning.

Specielt har jeg haft Lejlighed til at henstille til Københavns Kommune at benytte sig af denne Mulighed, da min Organisation, De samvirkende Lejerforeninger, i April 1944 foreslog at gøre et Forsøg med en Ombygning af Kommunens Ejendomme i Østbanegade. Borgmester Munk afslog at prøve, bl. a. med den Begrundelse, at det vilde være for længe, idet man jo var nødt til at overholde det i Kontrakten fastsatte Opsigelsesvarsel, og derved kunde der let gaa et halvt Aar til Spilde, blev der sagt; der skulde jo handles hurtigt. Der er nu gaaet flere Aar siden 1944, hvori det forsømte kunde have været oprettet, men endnu er denne Udvej, hvortil der dog er Lovhjemmel, ikke blevet prøvet. Med Forbavelse erfarer man derimod, at Kommunen i denne Tid fører Forhandlinger om Salg af Ejendomme af denne Type med store Lejligheder, der kunde give Husly til langt flere Mennesker, end de i Øjeblikket huser.

Man maa indrømme Pressen, at den har været ihærdig til at beskrive Bolignøden, Byggeforsøgene, Materialesituationen o. s. v. Baade har den fremdraget de aktuelle Tilfælde, som Hverdagen byder paa, og vist dem i al deres haarde Virkelighed, og man har principielt behandlet Boligspørgsmaalet under alle Synspunkter: socialt, teknisk og finansielt. Hele Artikelserien har i Bølger givet Genlyd i Offentligheden. Hvordan kan det da være, at Synspunkterne endnu ikke er slaet igennem, skønt der er ofret mere Spalteplads paa dette Emne end paa noget andet i en længere Aarrække? Der mangler vist den sidste Slutspurt. Jeg vil opfordre Pressens Repræsentanter til nu at fremkalde et Resultat af de mange Aars Arbejde, selv om det gode Stof, som Boligspørgsmaalet har vist sig at være, derved